

ZIUA HOLOCAUSTULUI ÎN ROMÂNIA

Comemorări
în țară

● **BRĂILA.** Impresionante alocuțiuni de rememorare a celor pieriți în Holocaust, de avertisment în fața pericolelor prezente - negaționism, antisraelism - au rostit, în prezența unui numeros auditoriu, la Monumentul de la Cimitirul evreiesc, viceprimarul *I. Tilea*, președintele Consiliului Județean *N. Moiescu*, prof. dr. *Ana Hărăpescu*, secretarul comunității *David Segal Iancu*. După serviciul divin, oficiantul de cult *Suchar Goldstein* a recitat poeme ale lui Benjamin Fundoianu, asasinat la Auschwitz-Birkenau. Coroane de flori au fost depuse din partea oficialităților locale de stat. În perioada 8-13 octombrie a.c., Inspectoratul Școlar Județean a organizat manifestări comemorative în școli. Muzeul Brăilei, în colaborare cu Colegiul Național „Bălcescu”, și Comunitatea Evreilor din Brăila au organizat un colocviu, cu participarea multor profesori de istorie și elevi.

● **TULCEA.** Suita de manifestări comemorative a cuprins depunerea unei jerbe de flori la Monumentul de la Cimitirul Evreiesc din partea comunității, simpozioane organizate la Liceul „Gheorghe Murgoci” din Măcin și la Liceul Pedagogic din Tulcea. Postul de radio Constanța a transmis un interviu cu președintele Comunității tulcene. Un alt interviu al acestuia a fost publicat, la 10 octombrie a.c., în ziarul local „Acum”. Un foarte documentat articol despre Holocaustul în România, cu referire specială la suferințele prin care au trecut evreii din Județul Tulcea, scris de președintele Comunității, prof. *Solomon Faimblat*, a apărut în cotidianul „Delta”, din 10 octombrie 2006.

● **DEVA.** În corespondența primită la redacție, însoțită de un exemplar din „Mesagerul Hunedorean”, din 10 octombrie a.c., cu un articol dedicat comemorării Holocaustului din acest oraș, ni se relatează despre ceremoniile organizate atât în cadrul Comunității, la Cimitirul Evreiesc, cât și la Colegiul Național „Decebal”. În prezența oficialităților locale, care au depus coroane de flori la Monumentul Victimelor Holocaustului, președintele Comunității, *Alexandru Max*, a vorbit despre semnificațiile comemorării, cu referire la suferințele prin care au trecut și evreii din Județul Hunedoara. Unul din cei doi supraviețuitori ai Holocaustului care trăiesc în Județul Hunedoara, *Emerich Herschkovits*, a vorbit elevilor despre coșmarul anilor de lagăr.

● **BISTRITA-NĂSĂUD.** Inspectoratul Școlar Județean, Casa Corpului Didactic, Școala Generală „Lucian Blaga”, Liceul de Arte Plastice „Corneliu Baba” au organizat: ● depunerea de coroane la Monumentul dedicat victimelor Holocaustului de la sinagogă ● un simpozion la Liceul „Corneliu Baba” (comunicări: *Fredi Deac*, președintele Comunității; *Elena Pop*, supraviețuitoare a Holocaustului; *Aurelia Dan*, profesor la Școala Generală „Lucian Blaga”; *Claudiu Șular*, președintele Filialei locale a Asociației Profesorilor de Istorie din România), urmat de o lansare de carte, „Martiri sub Steaua lui David” de *Ion Moise* și *Titus Zăgrean* ● expozițiile „Holocaust” (Liceul „Corneliu Baba”) și „Arta plastică în lagărele morții” (Colegiul „A. Mureșanu”) ● prezentarea filmului documentar „Auschwitz - simbolul Holocaustului”, la același colegiu.

● **DOROHOI.** În prezența autorităților locale și a elevilor, președintele Comunității, prof. *Iancu Isidor*, a vorbit despre însemnătatea comemorării, după care a oficiat un serviciu divin. La Cimitirul Evreiesc au fost depuse coroane de flori la Monumentul Holocaustului și la mormintele victimelor pogromului din Dorohoi. Prof. *Ilarion Mandache* a vorbit despre acest pogrom. La sediul Comunității, a fost vizionat filmul „Holocaustul uitat”.



ARAD



BRĂILA

● **TÂRGU MURES.** În prezența autorităților locale de stat, a multor elevi de la Colegiile Naționale „Unirea” și „Papiu Ilarian”, a unui numeros public, reunit la sinagogă, președintele Comunității, *Alexandru Ausch*, și prof. *Vasile Sandor*, de la Colegiul Național „Papiu Ilarian”, au vorbit despre semnificațiile Zilei Holocaustului în România, rememorare și semnal de alarmă. A fost oficiat un serviciu divin. Șase supraviețuitori ai Holocaustului au aprins șase lumânări în memoria celor șase milioane de victime ale Catastrofei. La Monumentul Holocaustului, prefectul *Ciprian Dobre*, *Emil Groza*, vicepreședintele Consiliului Județean, primarul *Dorin Florea* au subliniat necesitatea asumării lor de către statul român.

● La **ORADEA**, ceremoniile de Ziua Holocaustului au fost organizate lângă Monumentul martirilor evrei din localitate. În prezența viceprimarului Oradiei, a reprezentanților diferitelor culte, partidelor politice, ai unor organizații obștești, cadre didactice și elevi, a membrilor comunității evreiești și a altor orădeni, președintele Comunității, ing. *Felix Koppelman*, a vorbit despre semnificația zilei. În cuvântul său, generalul de brigadă (r) *Ștefan Neagoie*, președintele U.N.C.M.R.R. Bihor, a menționat participarea evreilor la Războiul de Independență și la primul război mondial. La sfârșitul ceremoniilor, au fost depuse coroane de flori.

● **GALAȚI.** Prof. drd. *Ioana Rapotan*, bursieră a Institutului „Yad Vashem”, a susținut, la Templul Meseriașilor, o informare despre suferințele evreilor români în anii Holocaustului - relatează corespondentul nostru, prof. dr. *Barbu Leibovici*. Președintele interimar al Comunității, ing. *Sorin Blumer*, a evocat Holocaustul în România din unghi contemporan, cu referire expresă la declarațiile antisraeliene ale președintelui iranian. Mărturie emoționantă despre tragedia trăită acum 65 de ani au depus *Abraham Devy*, președintele Filialei A.E.R.V.H., ing. *Mircea Goldenberg*, fost președinte al Comunității, ing. *David Craiu*, consilier județean. A fost deschisă o expoziție de fotografii înfățișând atrocități din anii Holocaustului. Consilierii în Comitetul de conducere al Comunității, profesoarele *Violeta Blumer* și *Anca Ușer*, au susținut prelegeri despre istoria Holocaustului la Liceele „Traian Vuia” și „Paul Dimo”.

● **BOTOȘANI.** Elevi și profesori botoșăneni au ascultat, la Muzeul Județean, expuneri despre semnificația Zilei Holocaustului în România, făcute de prof. *Median* și de reprezentantul Comunității, ing. *Gustav Finkel*. Cel din urmă a fost invitatul de onoare al Școlii nr. 11, unde a moderat o dezbateră, cu participarea elevilor, pe aceeași temă (coordonatori - prof. *Rodica Basno* și prof. *Filip Hetriuc*).

IULIA DELEANU,
EVA GALAMBOS

La 15 noiembrie, Societatea Filarmonică din Timișoara (cea care administrează Sinagoga din centrul orașului) și Comunitatea Evreilor au marcat împreună Ziua Holocaustului din România. Deși doar puțini timișoreni au luat parte în acest an la ceremonia organizată în Sinagoga devenită sală destinată evenimentelor culturale, juristul *Paul Sterescu*, membru al Comitetului de conducere al Comunității, a ținut să prezinte, în detaliu, semnificația acestei zile și importanța ca ea să fie amintită, în mod statornic, în România. *Paul Sterescu*, când avea doar 15 ani, a fost în București, în zilele rebeliunii legionare. El și-a amintit, cu această ocazie, de teroarea și crima care domneau pe străzile, altfel liniștite, ale capitalei, a evocat morții nevinovați și distrugerea lăcașurilor de cult evreiești, ale magazinelor și locuințelor. Păstrând în memorie acele evenimente, în felul în care un copil le percepea, vorbitorul a atras atenția asupra nevoii de a le evoca, de a le prezenta în profunzimea semnificației lor. Manifestarea a fost încheiată cu un recitalul de clavecin al muzicianului clujean *Erich Türk*.

Tot în cadrul Comunității Evreilor din Timișoara a fost prezentat, la 17 septembrie, Memorialul Holocaustului din Berlin. Tema a fost aleasă de juristul *Paul Sterescu* în urma repetatelor călătorii în Germania, unde a putut vizita diverse comunități evreiești, muzee și memorialuri.

Evocări prin
muzică, imagine,
cuvânt

Memorialul Holocaustului din Berlin este o construcție controversată, care a luat naștere după 12 ani de dezbateri și competiții, la care au participat arhitecți germani și străini. Proiectul ales este format, așa cum prezenta în imagini și cuvinte conferențiarul, din 2.700 de blocuri de piatră de diferite mărimi, cuburi monolit neinscripționate. Memorialul se află în plin centrul Berlinului, fiind străjuit de Poarta Brandenburg și de Reichstaag-ul German. Terenul, de 19.000 metri pătrați, este chiar la limita dintre fostele R.F.G. și R.D.G., unde se afla zidul Berlinului. Despre Memorialul Holocaustului din Berlin unii au afirmat - așa cum sublinia vorbitorul - că nu ar avea un caracter suficient de evreiesc, pentru că pietrele nu sunt în nici un fel inscripționate. Alții, din contră, au pus accentul pe faptul că pietrele amintesc de un cimitir evreiesc și, deci, din memorial sunt excluse victimele de alte etnii ale Holocaustului. Unii au considerat monumentul prea abstract, iar alții - prea simplist. Operă a arhitectului american *Peter Eisenman*, un adept al deconstrucționismului, avându-l ca mentor, în numeroase privințe, pe *Jacques Derida*, memorialul are multe semnificații care nu se deoaalează, însă, de la sine. În primul rând, blocurile de piatră au diferite dimensiuni și în labirintul construit de *Eisenman* nu există drumuri. Vizitatorul se simte sufocat în acest univers, ce pare fără ieșire, toate pietrele fiind mai înalte decât statura unui om. Dincolo de viziunea de la nivelul solului, mai există una de la înălțime, pe care este imposibil să nu o remarci privind o imagine a Berlinului. Un val de morminte acoperă centrul unui Berlin, în care moartea a fost la ea acasă - căci, evocând versurile lui *Celan*, „moartea este un meșter german”. Cel puțin așa a fost în urmă cu mai bine de 60 de ani.

Introducerea în acest subiect a prezentat un deosebit interes pentru numeroși membri ai Comunității, ce și-au dat întâlnire în Clubul lor din Timișoara.

LUCIANA FRIEDMANN

Înființarea Comisiei B'nai B'rith de sănătate și asistență socială

Întrunirea Forumului B'nai B'rith din 25 octombrie, la Biblioteca Templului Coral, devenită neîncăpătoare, a oferit, încă o dată, forța de atracție a acestor reuniuni, datorată bunei organizări și interesului prezentat de temele supuse discuțiilor. Primul punct pe ordinea de zi a fost o nouă primire în rândul membrilor B'nai B'rith, în persoana lui *Paul Rinderu*, prorector al Universității din Craiova și președinte al Filialei A.C.P.R.I. din același oraș. Primire care a impulsat intenția președintelui Forumului B'nai B'rith din România, *José Iacobescu*, de a înființa filiale B'nai B'rith în provincie.

Informarea despre activitatea de asistență socială și medicală, susținută de directorul D.A.S.M., ing. *Nilu Aronovici*, a constituit miezul prezentei întâlniri. Faptul s-a datorat, în primul rând, profunde documentări a conferențiarului asupra: ● programelor pentru vârstnici, tineret și „Children in need” ● modului de alcătuire a

bugetului (coparticipare JOINT-F.C.E.R.), liniilor bugetare, formelor de ajutor ● categoriilor de asistați și statisticilor aferente ● situațiilor în domeniul din Capitală și din țară ● formelor de socializare cu bune rezultate (centrele de zi, casele calde) ● experimentelor reușite (un exemplu: modul mult mai economic de distribuire a pachetelor cu alimente în provincie cu bani primiți de la București și aprovizionare din piețele locale) ● donatorilor: organizații evreiești internaționale de binefacere, fundații („James Becker”, „Bosch”, O.S.E. - Franța), organizații care oferă ajutoare supraviețuitorilor Holocaustului (Claims Conference, băncile elvețiene, Fundația „Shoah”, „Gold Train”, acesta din urmă - doar pentru supraviețuitorii din Ardealul de Nord), guverne europene și din S.U.A. În al doilea rând - forme extrem de sintetice de prezentare: maximum de informație în minimum de timp. În al treilea rând - faptului că binefacerea este unul

dintre principiile fundamentale ale B'nai B'rith.

Au fost puse întrebări. Ce legătură există între D.A.S.M. și A.E.R.V.H.? De ce mâncarea de la Restaurantul ritual din Capitală e mai bună decât aceea distribuită la domiciliile asistaților? În ce măsură organizațiile O.T.E.R. se implică în vizitarea asistaților la domiciliu sau în cămin? (*Boris Marian Mehr*). Unde să fie distribuite medicamentele, cu termen de garanție limitat, primite din donații, la Centrul de Ajutor Medical sau la Căminul „Rosen”? (*Miriam Bercovici*). În ce măsură este practică terapia ocupațională în cămine? (*Aristide Streja*). S-au primit răspunsuri pertinente. Claims Conference trimite ajutoare prin D.A.S.M., care sunt distribuite prin A.E.R.V.H. (*Otto Adler*). Există tineri care „au adoptat” bunici. Există un comitet de membre ale B'nai B'rith (*Ida Schottek*, *Tania Lovinescu*, *Sașa Ionescu*, *Anette Vainer*, *Veronica Bărlădeanu*, *Cela Avadic* ș.a.) care fac vizite periodice asistaților la

domiciliu sau la Căminul „Rosen” (*Veronica Bărlădeanu*). Există un proiect pentru vizitarea asistaților la domiciliu, „Foster Grandparents”, sponsorizat de *Hans Joostens* (Olanda) de care se ocupă unul dintre președinții de onoare ai Forumului, *Erika van Gelder*, mentorul Forumului, *Manole Iosiper*, și *Sașa Ionescu* (*Ida Schottek*). Terapia ocupațională este o preocupare constantă a conducerii Căminului „Rosen” (*Nadia Georgescu*). Dincolo de cifre există asistenți sociali-oameni de suflet, pe care revista ar trebui să-i popularizeze (*Octavian Fülöp*). Au fost oaspeți de peste hotare încântați de Căminul „Rosen” (*Clarisa Iser*).

Adrian Barbu, președinte de onoare al Forumului, s-a arătat impresionat de modul în care s-a desfășurat întrunirea și a susținut ideea unei mai mari implicări în domeniul D.A.S.M. a investitorilor evrei în România. Președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, a felicitat Forumul pentru dorința și reușita de a face *Tikun Olam*. În încheierea întrunirii, *Liviu Beris* a dat citire componenței Comisiei B'nai B'rith de sănătate și asistență socială: șeful Comisiei, prof. univ. dr. *Andrei Voinea*. Membri: dr. *Miriam Bercovici*, dr. *Eugen Mateș*, dr. *Irina Cajal*, *Franca Oprescu*, *Octavian Fülöp*, Gh. *Wiener*, *Burschi Gruder*. (I.D.)